

“ ČÍM SOM SI ZASLÚŽILA, ŽE MATKA MÔJHO PÁNA PRICHÁDZA KU MNE? ”

biblický komentár otca Alberta Maggi, OSM, zdroj: www.studibiblici.it

Lk 1, 39-45

V tých dňoch sa Mária vydala na cestu a ponáhľala sa do istého judejského mesta v hornatom kraji. Vošla do Zachariášovho domu a pozdravila Alžbetu. Len čo Alžbeta začula Máriin pozdrav, dieťa v jej lone sa zachvelo a Alžbetu naplnil Duch Svätý. Vtedy zvolala veľkým hlasom: „Požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod tvojho života. Čím som si zaslúžila, že matka môjho Pána prichádza ku mne? Lebo len čo zaznel tvoj pozdrav v mojich ušiach, radostou sa zachvelo dieťa v mojom lone. A blahoslavená je tá, ktorá uverila, že sa splní, čo jej povedal Pán.“

Prvé blahoslavenstvo, ktoré nachádzame v evanjeliách, je adresované Márii Ježišovej matke. Alžbeta – príbuzná, jej povie: „**Blahoslavená, ktorá si uverila, že sa splní čo ti povedal Pán.**“

Posledné blahoslavenstvo ktoré nájdeme v Jánovom evanjeliu a v ktorom Ježiš hovorí svojim učeníkom: „**Blahoslavení ktorí nevideli a uverili!**“

V týchto dvoch blahoslavenstvách je celý itinerár viery, ktorý sa dá aplikovať na Máriu. Pozrime sa teda ako ho, v jej začiatkoch, predstavuje evanjelista Lukáš v 1. kapitole, veršoch 39 – 45.

Evanjeliový kontext je po zvestovaní, Mária je tehotná. „*V tých dňoch sa Mária vydala na cestu a ponáhľala sa do istého judejského mesta v hornatom kraji.*“ Tieto Lukášove slová o Márii sú niečo neuveriteľné, prekvapujúce, čo sa dá len ťažko pochopiť. Ako sa môže jedno 12 – 13 ročné dievča, dať na cestu samé – Lukáš nehovorí že by sa pridala k nejakej karaváne, ešte menej, že by ju sprevádzal jej manžel.

A potom – prejsť cez hornatý kraj... Prečo si Mária, ak chce zísť dole do Júdska, nevybrala cestu, ktorú používali pútnici, údolím Jordánu, ktorá je síce kus dlhšia no pokojnejšia?

Naopak. Riskujúc vlastný život, volí cestu cez Samáriu. Vieme že medzi Samaritánmi a Júdskom, existovala silná rivalita a teda nastúpiť cestu cez Samáriu bolo nebezpečné. Prečo Mária volí túto cestu? Jej túžba komunikovať život – lebo o toto ide – príbuznej v Júdsku je silnejšia ako starosť o vlastnú bezpečnosť. Teda Mária odchádza bez odkladu.

A predovšetkým ako sa zdá, bez toho, aby svoje rozhodnutie konzultovala s manželom alebo s otcom – vec vo vtedajšej spoločnosti a kultúre neprípustná. Teda evanjelista nám, cez tento neuveriteľný opis, dáva indikácie o Márii, o jej realite. Žene slobodnej a nezávislej, ktorá sa nepodriadila patriarchátu svojej doby. Žena ktorá riskuje svoj život, len aby ho mohla komunikovať tomu, kto to (ho) potrebuje.

A toto nie je všetko! „**Vošla do Zachariášovho domu...**“, Zachariáš je kňaz, ktorý neuveril Gabrielovmu oznámeniu, „**a pozdravila Alžbetu.**“ Mária mala najprv pozdraviť pána domu, ktorý

okrem iného je kňaz. Zdá sa však že Mária Zachariáša ignoruje. Zachariáš ktorý neuveril, ktorý odporuje Duchu Svätému... Máriin pozdrav sa obracia k Alžbete, k Zachariášovej manželke.

Pozdrav v židovskom kontexte nie je jednoduchou formalitou. Neobmedzuje sa na pranie dobra osobám, snaží sa ho (dobro) zabezpečiť. **„Len čo Alžbeta začula Máriin pozdrav ...“** teda nejedná sa o formalitu, ale o skúsenosť života **„... dieťa v jej lone sa zachvelo (podskočilo).“**

Evanjelista jasne vyjadruje veľmi dôležitú skutočnosť: Boh sa zjavuje v ľudských vzťahoch. Nezjavuje sa v kulte a v liturgii, ale v ľudskej komunikácii v ľudských vzťahoch – tam, kde sa odovzdáva život.

Vskutku Alžbeta je plná Svätého Ducha. Evanjelista anticipuje krst Duchom Svätým, ktorého Ježiš dá osobám ktoré stretne a ktoré ho prijmu **„...a zvolala veľkým hlasom: 'Požehnaná si medzi ženami...'“**. Toto požehnanie nachádza ozvenu im podobným – veľkým hrdinkám – v Starom Zákone. Tie ktoré zachránili národ, Jáhel, Judita **„... a požehnaný je plod tvojho života.“**

Toto bolo požehnanie, ktoré sa nachádza v knihe Deuteronomium, pre mužov. Muži ktorí boli verní zmluve, keď sa žehnalo plodu ich vnútra (vnútorností). Tu – toto požehnanie – Lukáš privlastní žene. Mária a plod jej života sú požehnaní.

„Čím som si zaslúžila, že matka môjho Pána prichádza ku mne?“ Výraz „Pán“ označuje mesiáša, spasiteľa národa, toto miesto je odkazom na 2. Samuelovu knihu, kapitola 24, verš 21... kde Areuna, ktorý vlastnil miesto, kde Dávid chcel neskôr postaviť chrám, povie Dávidovi: „Prečo prichádza môj kráľovský pán k svojmu sluhovi?“ Jedná sa teda o echo na spomienky Starého Zákona, ktoré slúžia evanjelistovi pri písaní svojho rozprávania, ktoré je založené na prenášaní archy.

Pod „archou“ sa rozumie bednička s ozdobeným vypuklým vrchnákom – v ktorej boli uložené tabule zmluvy. Prenášanie archy do Jeruzalema zastalo na niekoľko mesiacov – presne na tri mesiace (tak ako Mária zostala u Alžbety tri mesiace) – v dome istých ľudí a tento dom bol požehnaný.

Evanjelista predstavuje Máriu ako archu novej zmluvy. Zatiaľ čo stará zmluva bola pre Izrael, nová zmluva bude pre celé ľudstvo. **„Hľa...“** pokračuje Alžbeta **„...len čo zaznel tvoj pozdrav v mojich ušiach dieťa v mojom lone podskočilo od radosti¹“** do slova – od plesania, jasania.

V zvestovaní ktoré anjel zjavil Zachariášovi bolo o tomto dieťati povedané, že bude zdrojom radosti a plesania. Je to narážka na Jánove vyjadrenie, ktoré zaznie neskôr keď bude hovoriť o Ježišovi: **„Ženichov priateľ sa raduje z hlasu ženicha“ (Jn 3, 29)**. V tejto evanjeliovej časti je koncentrát teologických významov Starého a Nového Zákona.

„Blahoslavená...“, blahoslavenstvo ktoré Alžbeta proklamuje o Márii, **„...ktorá uverila, že sa splní...“** doslovne dovŕši – zavŕši. Zavŕšenie slova vyžaduje zo strany človeka spoluprácu. Teda

¹ úryvok je prekladom z talianskeho textu biblie – zámerne vybraný pre zrozumiteľnejší kontext

slovo Božie neprinesie úrodu ak nie je prijaté a pretransformované do reality zo strany človeka.

„Blahoslavená ktorá uverila v dovriešenie toho, čo jej Pán povedal.“

Mária je blahoslavená lebo dôveruje. V tejto hlave evanjelia sú predstavené dve ženy: panna, ktorá sa proti všetkým očakávaniam stala matkou, a neplodná, ktorá sa proti všetkým nádejám stala matkou. Dve ženy, ktoré sa otvorili životu. Alžbeta ktorá prorokuje. V blahoslavenstve ktoré Alžbeta vyhlasuje o Márii je náznak výčitky pre jej manžela.

Ak je Mária blahoslavená lebo uverila, Zachariáš Alžbetin manžel, kňaz, je nešťastný lebo neuveril. A tak ako archa v Starom Zákone prinášal požehnanie do domu tých ktorí ju prijali, podobne prítomnosť Márie – tri mesiace – prinesie požehnanie aj pre tento dom a pre Zachariáša. Ako kňaz sa stane prorokom. Pôsobenie Ducha začne prinášať ovocie.

Preklad: Martin Slíž